

نقش ریسک دادرسی بر رابطه‌ی بین اندازه‌ی حسابرس و کیفیت حسابرسی

در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

نجمه دولابی^۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۵/۲۳ تاریخ چاپ: ۱۳۹۸/۰۶/۱۰

چکیده

با گسترش روند خصوصی‌سازی و گسترش بازار سرمایه و جهت‌گیری سرمایه‌گذاری در سهام شرکت‌ها در بورس، اهمیت اطلاعات و صورت‌های مالی شرکت‌ها مورد توجه بخش اعظمی از گروه‌های ذی‌نفع قرار گرفت و توجه به حرفه‌ی حسابرسی و گزارش‌های حسابرس نیز افزایش یافت. در ایران، علی‌رغم این که حسابرسان به موجب قوانین و مقررات دارای چهار نوع مسئولیت انتظامی، قراردادی، مدنی و جزایی هستند، آمار رسمی در خصوص شکایت علیه حسابرسان در دسترس نیست و تاکنون آمار دقیقی دال بر طرح دعوی علیه حسابرسان در مراجع قضایی و صدور حکم و محکومیت آنان از بابت قصور در تعهدات قراردادی، مدنی و جزایی در کشورمان ارائه نشده است. حسابرسی با کیفیت، مستلزم آن است که حسابرسان شواهد مناسب و کافی به دست آورند و قضاوت صحیح را در مورد شواهد انجام دهند. برای این کار لازم است که حسابرسان کنترل‌های صاحبکار را بشناسند و میزان شواهد را براساس یافته‌ها تعدیل کنند. حسابرسی با کیفیت، منجر به کاهش احتمال تحریف و کاهش دعاوی علیه حسابرس خواهد شد. پژوهش حاضر کوشیده است رابطه‌ی بین اندازه‌ی حسابرس و کیفیت حسابرسی را با وجود متغیر ریسک دادرسی حسابرسی مورد بررسی قرار دهد. بر همین اساس و به منظور جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز، تمامی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به عنوان جامعه‌ی آماری پژوهش مورد بررسی قرار گرفتند که از این میان تعداد ۸۲ شرکت به عنوان نمونه‌ی آماری برگزیده شدند. تعداد سال‌های مورد نظر برای بررسی موضوع پژوهش، ۵ سال (۱۳۹۶-۱۳۹۲) بوده است. این پژوهش از لحاظ طبقه‌بندی بر مبنای هدف، از نوع کاربردی است. از حیث ماهیت نیز توصیفی-همبستگی است که برای کشف همبستگی بین متغیرها به روش پس‌رویدادی عمل می‌کند. مدل مورد نظر برای بررسی فرضیه، از نوع رگرسیون چند متغیره است که با استفاده از روش پانل دیتا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نتایج حاکی از آن است که زمانی که ریسک دادرسی در میان شرکت‌ها وجود دارد، بزرگ‌تر شدن اندازه‌ی حسابرس باعث کاهش کیفیت حسابرسی نمی‌شود.

واژگان کلیدی

ریسک دادرسی حسابرسی، کیفیت حسابرسی، اندازه‌ی حسابرس

^۱ دانشجویی کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه پیام نور، واحد تهران غرب، تهران، ایران (yektamath_2911@yahoo.com)